

QORTI TAL-MAGISTRATI MALTA

MAGISTRAT

DR MICHAEL MALLIA LL.D.

Seduta ta' nhar it-Tlieta 3 ta' Ottubru,2000

Numru 2

Avviz. numru 1843/97mm

Decman Company Limited

vs

**Carmelo Caruana Company
Limited**

Il-Qorti,

Rat l-avviz ippresentat mis-socjeta' attrici fl-1 ta' Settembru 1997 fejn talbet lill din il-Qorti li tikkundanna lis-socjeta' konvenuta li thallasha s-somma ta' Lm1000 bhala danni sofferti mill-attur f'importazzjoni ta' konsenja ta' tnax-il kaxxa ta' "blinds materials" li wasslu Malta fl-1 ta' Marzu, 1997 abbord il-vapur KATHOLM, ghal liema hsarat huwa responsabbli.

Bl-ispejjez u l-imghaxijiet mid-data tal-presentata tal-avviz kontra s-socjeta' konvenuta li giet ingunta ghas-subizzjoni.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tas-socjeta' konvenuta fejn eccepjet:

1. Illi preliminarjament in-nuqqas ta' kompetenza ta' din il-Qorti ai termini tal-Art 47 tal-Kap 12 stante li t-talba teccedi l-elf lira Maltin (Lm1000).
2. Illi subordinarjament u minghajr pregudizzju ghal fuq eccepit il-merkanzija n-kwistjoni ngarret go "groupage container" u d-danni allegatament sofferti saru minhabba "stuffing" hazin minn Vintage Double E Limited bhala agenti ta' Clipper Navigation Company li huma rappresantati Malta minn Gatt Shipping Services Limited, li bir-rispett ghandhom jigu kjamati fil-kawza.

Rat is-sentenza taghha tal-25 ta' Mejju 1998 fejn idderemiet il-kwistjoni ta' kompetenza mqajjma mis-socjeta' konvenuta fl-ewwel eccezzjoni taghha.

Semghet ix-xhieda bil-gurament.

Rat l-atti u d-dokumenti kollha tal-kawza.

Ikkunsidrat:

Illi din il-kawza tirrigwarda talba għall kumpens ta' elf lira (Lm1000) għal hsara kawzata lil tnax-il kaxxa "blinds material" li giet importata mis-socjeta' attrici permezz tal-vapur KATHOLM li wasal Malta fis-26 ta' Frar 1997. Is-socjeta' attrici qieghdha timputa din il-hsara għal xi operat magħmul mis-socjeta' konvenuta.

Irrizulta mill-provi illi t-trasport tal-merkanzija ordnata mis-socjeta' attrici giet organizzata mis-socjeta' konvenuta illi qabdu lill-"principals" tagħhom l-Ingilterra li jjsimhom Damco Limited li minnahha tagħhom qabdu lil Vintage Company Limited rappresentata minn Gatt Shipping. Skond ix-xhieda ta' Tony Micallef a fol 23, korroborata mid-dokumenti, l-merkanzija li ngabet Malta ngabet permezz ta' Groupage Container li tfisser illi f'dan il-container kien hemm merkanzija ohra ta' terzi li kienet qed tigi trasportata fl-istess hin. Irrizulta illi dan il-container kellu n-numru GSTU 690083/3 u li wasal Hal Far fit-28 ta' Frar 1997. Dakinhar stess infetħ u kien jidher li kien hemm hsarat f'xi merkanzija illi kien hemm stivata fih, għalhekk is-socjeta' attrici bagħtet lil Aldo Abela bħala surveyor in rappresentanza tal-Valletta Survey Company Limited sabiex jara din il-hsara, jagħmel l-istima u jasal għal xi konkluzzjonijiet tiegħu. Kopja ta' dan is-survey jinsab esibit f'dawn l-atti a fol 27. Skond dan ir-rapport irrizulta illi fost il-merkanzija li kien hemm stivata f'dan il-container kien hemm "cable roll" ta' erbat elef kilogramm. Ma kien hemm l-ebda "lashing material" ma' dan il-cable u setgħa ta l-kaz li dana beda jiccaqlaq minn post għall-iehor waqt it-tragitt biex b'hekk

ghamel il-hsara lill-merkanzija tas-socjeta' attrici. Fil-fatt l-istess Aldo Abela a fol 34 tal-process ikkonkluda illi "therefore it may be deducted that the cable roll started shifting probably during transit and hance damaged the other articles in the container amongst which was Decman's consignment".

Irrizulta illi dan il-"cable roll" kien proprjeta' ta' terzi u ma kienx responsabbilta' tas-socjeta' konvenuta illi jiehu hsieb it-trasport tieghu minn nahha l-ohra. Ma ngabet l-ebda prova illi kien hemm xi nuqqas da parti tas-socjeta' konvenuta jew inkella l-agenti tagghom ghal dak li jirrigwarda l-ippakkjar u stivar tal-merkanzija proprjeta' tas-socjeta' attrici.

Ikkunsidrat:

Illi fin-nota tas-socjeta' attrici tal-25 ta' Lulju 2000 ppresentat kopji tas-sentenzi illi skond l-istess socjeta' attrici jiggustifikaw l-istanza taghha. Fil-fatt inghad f'kawza minnhom fl-ismijiet Dr Peter Borg Costanzi noe vs Joseph Hili deciza mill-Prim'Awla fis-7 ta' Lulju 2000 li "huwa minnu li jirrizulta li l-istess socjeta' konvenuta proprio qabddet lil terzi sabiex jaghmlu dan it-trasport pero' l-istess socjeta' konvenuta proprio fil-konfront tas-socjeta' importattrici dejjem tibqa' responsabbli, ovvjament salv id-dritt ta' l-istess socjeta' konvenuta proprio li tesixxi kontra terzi". L-istess inghad fil-kawza l-ohra

imsemmija fl-istess nota Paul Musu' vs Francis Vella deciza mill-Qorti tal-Appell fit-30 ta' Ottubru, 1998.

Filwaqt li din il-Qorti taqbel ma' dan l-argument kif propost f'dawn iz-zewg kawzi jidhrilha pero' illi biex dan l-argument javvera ruhu jrid almenu jirrizulta xi prova ta' responsabbilta' jew tas-socjeta' konvenuta jew ta' l-agenti taghha. Din ir-responsabbilta tista tavvera ruhha f'diversi modi ghal dak li jirrigwarda l-ippakkjar, l-istivar ta' l-oggetti illi jigu mibghuta mill-esteru. F'dan il-kaz pero' ma jistax jinghad illi gie ppruvat xi nuqqas da parti tas-socjeta' konvenuta jew l-agenti taghha. Mill-istess atti tal-kawza spezialment mir-rapport tas-surveyor Aldo Abela rrizulta car u tond illi l-hsarat ikkawzati fil-merkanzija tas-socjeta' attrici gew ikkawzati minn merkanzija ohra proprjeta' ta' terzi illi maghha s-socjeta' konvenuta ma ghandha x'taqsam xejn. Id-danni jridu jirrizultaw almeno "ex dolo" izda f'dan il-kaz lanqas hemm ma waslu ghax ma rrizulta ebda tort fl-agir tas-socjeta' konvenuta.

Fil-kawza "Dr H Lenicker vs J Camilleri" deciza mill-Prim'Awla fil-31 ta' Mejju 1972 inghad ".....f'kawza civili l-attur li jallega li gratlu hsara b'tort tal-konvenut irid jipprova huwa a sodisfazzjon tal-Qorti li l-konvenut kellu tort. Jekk l-attur ma jgibx din il-prova l-azzjoni tieghu ma jistax ikollha ezitu favorevoli". Fuq l-iskorta tal-provi prodotti l-unika konkluzzjoni li tista tasal ghaliha din il-Qorti hi li s-socjeta' attrici naqqset li tipprova t-talbiet taghha b'sodisfacenti u konvincenti u

Avv Nru:1843/97mm

cioe' li s-socjeta' konvenuta hija responsabbli ghal hsarat subiti fil-merkanzija taghha u ghalhekk fuq l-iskorta tal-principju "actors non probante reus absolvitur" it-talbiet tas-socjeta' attrici jimmeritaw li jkunu michuda.

Ghal dawn il-motivi.

Il-Qorti taqta' u tiddeciedi li tichad it-talba tas-socjeta' attrici bl-ispejjez kontra taghha salv dak li nghad dwar is-sentenza ta' din il-Qorti tal-25 ta' Mejju 1998.

Anthony Zammit

Dep Reg